

Vejledning om brug af værnemidler og hygiejne i forbindelse med COVID-19

Hvis borger ikke har symptomer på COVID19

Man kan smitte Coronavirus i en-to dage før symptomer viser sig. Afstand og omhyggelig håndhygiejne hos både medarbejdere og borgere, er den vigtigste faktor for at forebygge smittespredning. Ud fra et forsigtighedsprincip skal medarbejdere dog i udgangspunktet bruge ansigtsvisir eller maske (type II), hvis man har ansigt- til- ansigt kontakt i mere end 15 min (fx i tætte plejesituationer som tandbørstning eller hjælp til spisning) eller har mange korterevarende ansigt-til-ansigt kontakter i løbet af arbejdsdagen.

Hvis borgere ikke kan samarbejde om at holde afstand, kan det også være relevant at bruge værnemidler.

Borgere der er i [særlig risikogruppe](#), kan evt. selv bære maske (type I) eller ansigtsvisir ud fra et forsigtighedsprincip.

Hvis borger har symptomer på eller påvist COVID-19

Situation med borger	Værnemidler	Alternativ løsning ved mangel på værnemidler
<u>Ingen fysisk kontakt til borger eller inventar og afstand til borger på over 2 meter</u> Samtaler og fx levering af mad.	<ul style="list-style-type: none"> Ingen værnemidler Korte ærmer og god håndhygiejne 	
<u>Afstand til borger på over 2 meter, men berøring af udstyr og inventar.</u> Berøring af brugt service, møbler, urent vasketøj mv.	<ul style="list-style-type: none"> Engangshandsker Engangsovertrækskittel (vandafvisende) eller plastforklæde med lange tætsluttende ærmer, hvis medarbejders arme og tøj kommer i berøring med inventar. 	Engangsplastforklæde <i>uden ærmer</i> , kan anvendes i stedet. Håndhygiejne omfatter da også underarme.
<u>Fysisk kontakt og afstand på under 2 meter</u> Pleje- og behandlingssituationer, hjælp til spisning, tandbørstning og andre omsorgsopgaver.	<ul style="list-style-type: none"> Engangshandsker Engangsovertrækskittel (vandafvisende) eller plastforklæde med lange tætsluttende ærmer. Full-face visir eller kirurgisk maske (type II) med visir / kirurgisk maske og beskyttelsesbriller. 	Engangsplastforklæde <i>uden ærmer</i> , kan anvendes i stedet. Håndhygiejne omfatter da også underarme. <u>Alternativt</u> kan borger bruge maske (type I), hvis denne kan samarbejde til det. Da behøver personale ikke bære maske og beskyttelsesbriller.

Generelle hygiejniske forholdsregler og principper ved borgere der har symptomer på eller påvist COVID-19	
Formål	<p>At forebygge spredning af COVID-19 mellem borgere og personale, personalet imellem og mellem personale og dennes familie via personalets hænder, udstyr og/eller arbejdstøj.</p> <p>Formålet er ligeledes at sikre, at personalet trygt kan arbejde under forhold, hvor der er forsyningsvanskeligheder med bl.a. værnemidler.</p>
Borgere isoleres fra andre borgere	Beboeren bør opholde sig i eget hjem/på egen stue, minimere kontakt med andre og anvende separat bad og toilet, hvis det er muligt.
Generelle råd til at undgå smitte	<ul style="list-style-type: none"> • Undgå så vidt muligt tæt kontakt, herunder: direkte fysisk kontakt, ansigt-til-ansigt-kontakt inden for 2 meter, kontakt med fx sekret fra luftvejene, ophold i et rum i mere end 15 minutter og med mindre end 2 meters afstand til den syge. • Bed borgeren/beboeren nyse eller hoste i et engangslommetørklæde eller i ærme. • Vask hænder grundigt efter at have rørt ved borgeren/beboeren eller omgivelserne. Brug vådservietter eller håndsprit hvis du ikke har adgang til håndvask. • Hjælp borgeren/beboeren med at holde sig inde på sit værelse eller i sin bolig og ikke komme i tæt kontakt med andre. • Brug værnemidler ved behov, som beskrevet ovenfor.
Arbejdstilrettelæggelse	Opgaver og arbejdsgange tilrettelægges så så få medarbejdere som muligt varetager opgaver hos borgeren, og gøremål samles. Derved sparer man på værnemidlerne.
Akutte situationer – herunder hjertestop	Hvis en borger har akut brug for hjælp, må du handle straks – også selvom man ikke har mulighed for at tage værnemidler på. Vask efterfølgende grundigt hænder eller brug håndsprit for at nedsætte risiko for smitte. Ved hjertestop: Giv altid hjertemassage – ring 112 – undlad mund-til-mund.
Smitteveje	Smitten sker hovedsageligt ved host og nys i ansigtet på en rask, som dråbesmitte indenfor 2 meter, eller ved kontaktsmitte via sekret på hænderne, tøj eller overflader. Det er derfor vigtigt at udføre hyppig håndhygiejne og holde hænderne fra ansigtet, da man derved ikke overfører virus til slimhinder i mund, næse og øjne.
Værnemidler	<p>Værnemidler er udstyr personalet bruger for at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • beskytte personalet imod smitte med mikroorganismer. • forhindre at personalet videregiver smitte.

	<p>Værnemidler er et supplement til øvrige tiltag for at forebygge smitte, og står <u>ikke</u> i stedet for dem.</p> <p>Type I masker bruges til at begrænse smitte <i>fra</i> en person med sygdom.</p> <p>Type II masker bruges til at begrænse smitte <i>til</i> en rask person.</p> <p>Masker og visir skal ikke berøres under brug, da man så risikere at føre smitte til ansigtet. De kasseres, hvis de bliver snavsede. Maske kasseres i øvrigt efter brug samt hvis den bliver berørt eller våd da den mister sin beskyttende virkning.</p> <p>Et full-face visir kan bruges af samme person en hel arbejdsdag og derefter rengøres.</p> <p>Brug værnemidler med omtanke. På intra kan man se Sundhedsstyrelsens anbefalinger, der kan begrænse brugen.</p>
Opbevaring af værnemidler	<p>Værnemidler opbevares udenfor borgers bolig på et (rulle)bord. Tildæk med et rent klæde, så man undgår forurening. Alternativt medtages værnemidler fx i en pose.</p> <p>Engangsværnemidler kasseres som almindelig dagrenovation inden borgers bolig forlades.</p>
På- og aftagning af værnemidler	<p>Værnemidler tages på og af i borgers bolig. Du skal være instrueret i det. Ophæng evt. instruktion i borgers bolig og se vejledning på intra.</p>
Handsker	<p>Forurenede handsker kan være årsag til smittespredning – også med andet en Coronavirus. Handsker skiftes mellem forskellige opgaver og ved forurening.</p>
Rengøring af genanvendelige værnemidler, udstyr og hjælpemidler	<p>Anvend udstyr og hjælpemidler, som kan rengøres og desinficeres.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udstyr skal så vidt muligt kun anvendes til den enkelte borger. • Alternativt anvendes engangsudstyr. • Udstyr og hjælpemidler, som genanvendes, skal rengøres med vand og sæbe, aftørres og desinficeres, fx med ethanolbaseret alkohol 70-85% v/v.* Undlad dog i udgangspunktet at bruge desinfektionsmiddel på visir, da de så bliver matte. • Opmærksomhed bør rettes mod hvilke desinfektionsmidler, udstyret/genstanden kan tåle. Producentens anvisninger følges. <p>*Alternative desinfektionsmidler: kvaternære ammoniumforbindelser, triamin, klorholdige produkter (1000 ppm). Udstyr kan også sættes i karantæne i 48 timer, hvorefter Coronavirus er dødt.</p>

Daglig rengøring af bolig i botilbud	<ul style="list-style-type: none"> • Rengøring med alm. rengøringsmidler (vand og sæbe). • Særligt fokus på kontaktpunkter, fx håndtag, vandhaner, toiletsæde, toiletskylleknop, kontakter til lys etc. • Toiletområde og toilet rengøres til sidst. • Brugte klude kasseres eller vaskes ved minimum 80oC efter brug. • Husk udluftning. <p>For at spare på brugen af værnemidler kan man efter at have udført plejeopgaver, rengøre områderne inden for 2 meters zonen omkring borgeren (sengebord, kontaktpunkter mv.).</p> <p>Ved rengøring af området over 2 m fra borgeren er det da tilstrækkelig, at evt. rengøringspersonale anvender handsker og plastforklæde.</p>
Vasketøj	<ul style="list-style-type: none"> • Vasketøj håndteres så lidt som muligt. • Brug handsker og plastforklæde, hvis der er risiko for, at tøjet kommer i kontakt med arbejdstøj. • Så vidt muligt vaskes håndklæder, sengelinned og undertøj ved min. 80oC, og det øvrige tøj om muligt ved 60oC. Hvis tøjet ikke tåler vask ved 60°C, anvendes de varmegrader, som producenten anbefaler. Coronavirus (SARS-CoV-2) er følsom for vand og sæbe. • Hvis borgere anvendes fælles vaskemaskine, skal denne rengøres med vand og sæbe og desinficeres, samt køre et kogeprogram med tom maskine efter vask af beboerens tøj og lignende. • Der udføres håndhygiejne efter håndtering af snavsetøj. • Hvis der anvendes eksternt vaskeri, følges virksomhedens anbefalinger.
Service	<p>Borgeren må få serveret mad på almindeligt service. Snavset service håndteres med handsker på. Service kommes i opvaskemaskine og vaskes sammen med øvrige service.</p>
Affald	<p>Affald emballeres og kasseres som vanligt, og der udføres håndhygiejne.</p>
Borgers udskillelser	<p>Undgå berøring (brug handsker og plastforklæde).</p> <p>Urin, afføring, blod, pus eller lignende skylles direkte ud i toilet.</p>

Generel hygiejne	
Rengøring af fællesarealer	Der skal være stor opmærksomhed på rengøring og udluftning i fællesarealer og på kontorer. Kontaktpunkter (fx håndtag, knapper, toiletsæde og kontakter) rengøres minimum én gang dagligt i vand og almindeligt rengøringsmiddel.
Arbejdstøj	Medarbejdere bærer korte ærmer. For at begrænse risiko for at man som medarbejder tager smitte med og fra arbejde bør medarbejdere iføre sig rent tøj før arbejdsstart og skifte tøj før man tager hjem. Tøjet vaskes så vidt muligt ved 60 grader. Tøjet skiftes ved forurening.
Håndhygiejne	Håndhygiejne er den vigtigste forholdsregel til forebyggelse af kontaktsmitte. Medarbejdere har kortklippede negle og bærer ikke ringe, ure, armbånd eller armskinner eller lign. Der udføres hånddesinfektion (min. 30 sek.) før og efter enhver direkte kontakt med borgeren eller borgerens kontaktflader samt mellem skift af handsker. Ved manglende leverance af hånddesinfektionsmiddel skal der udføres håndvask (60 sek.) uden efterfølgende hånddesinfektion. Hænderne tørres i engangshåndklæder. Borgeren og bofæller skal informeres og instrueres i omhyggelig håndhygiejne.
Ophævelse af forholdsregler hos borger, det har haft COVID-19	
<p>Borgeren skal have været symptomfri i 48 timer.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Almindelig rengøring af bolig med vand og sæbe • Kontaktpunkter (dørhåndtag, vandhane, rollator, mm.) rengøres og desinficeres. • Ved synlig forurening af dyne og pude vaskes disse på min. 80 grader C. • Sengen rengøres med vand og sæbe og desinficeres. 	

Vejledninger	<p>Video om på- og afgang af værnemidler udarbejdet af MSO</p> <p>I VAR findes der evidensbaserede sundhedsfaglige procedurer om brug af:</p> <ul style="list-style-type: none">Kirurgisk maskeEngangshandskerEngangsforklæde/kittel i almindelig pleiesituationEngangsovertrækskittel ved smitte og isolationHånddesinfektionHåndvask <p>Quickguides til på- og afgang af værnemidler findes på Corona-siden på intra.</p>
Kilder	<p>Forholdsregler hos borgere med mistænkt eller påvist COVID-19 i RM, MRSA-Enheden, AUH 22.04.20</p> <p>Håndtering af COVID-19: Retningslinjer for brug af værnemidler og øvrige tiltag mod smittespredning i sundheds- og ældresektoren og i indsatser for socialt udsatte mv.</p> <p>Anbefalinger vedrørende forebyggelse af smitte med COVID 19 ved tæt kontakt mellem asymptomatiske personer i arbejdsmæssig sammenhæng</p>